

«Отбасындағы сөйлеу ортасы : бала сөйлеуі үшін қалай сөйлеуге болады»

Неліктен бұл маңызды

Сөйлеу - бұл туа біткен дағды емес, еліктеу және қарым-қатынас арқылы үйренудің нәтижесі.

Бала жақындарының қарым – қатынасын бақылай отырып сөйлеуді үйренеді: анасы, әкесі, бауырлары, әпкелері.

Сондықтан отбасы - баланың бас" логопед".

Егер ересектер көп сөйлеспесе, қысқа сөйлессе, қарым - қатынасты гаджеттермен алмастырса-баланың тілдік тәжірибесі жоқ және сөйлеу баяу дамиды.

Егер отбасында бай, жанды сөйлеу естілсе, бала жаңа сөздерді тез игереді, сөз тіркестерін құруды және өз ойын білдіруді үйренеді.

"Сөйлеу ортасы" дегеніміз не

Сөйлеу ортасы - бұл баланы қоршап тұрған және сөйлеуге байланысты барлық нәрсе.

ересектер үйде қалай айтады;

бала тірі сөйлеуді қанша уақыт естиді;

оған қалай жүгінуге болады;

қарым-қатынас қаншалықты эмоционалды, мейірімді, мәнерлі.

Неғұрлым жылы, жанды қарым-қатынас болса, бала сөйлеуді соғұрлым белсенді үйренеді.

Дұрыс сөйлеу ортасын не құрайды

1.Күн сайын тікелей байланыс

Кез келген жағдайда баламен сөйлесіңіз:
тамақтану кезінде: («Сен не жейсін?»)
серуендеу («Қандай мысық екенін қара!»)
үйде («Ойыншықтарды бірге алып тастайық»).
Тіпті қарапайым диалогтар баланы тыңдауға, жауап беруге және жаңа сөздерді қолдануға үйретеді.

2.Дауыстап оқу

Балаға қысқа ертегілер, өлеңдер оқыңыз.
Ритақты мәтіндерді қайталау есту, есте сақтау және дикцияны жаттықтырады.
Оқығаннан кейін талқылаңыз:
«Басты кейіпкер кім болды?»
«Ол не істеді?»
«Мұның бәрі қалай аяқталды?»

3.Ойын жағдайлары

Ойындар-сөйлеуді дамытудың ең жақсы тәсілі.
Рөлдік ойындарды қолданыңыз:" дүкен"," аурухана"," ас үй","балабақша".
Бала заттарды, әрекеттерді, рөлдерді атасын.
Ойыншықтарды қосыңыз-олардың атынан "сөйлеңіз".

4.Ересектердің дұрыс сөйлеуі.

Нақты, сабырлы, дұрыс сөздермен сөйлеңіз.
"Сюсюкайте"немесе сөздерді бұрмаламаңыз ("бибика», «ням-ням ").
Бала естігенін дәл есте сақтайды. Бұл дұрыс сөйлеудің үлгісі болсын.

5.Монолог емес, Диалог.

Тек жабық сұрақтар қоймаңыз ("сен жедің ба?"- "Иә").

Ашық пайдаланыңыз:

«Сізге не ұнады?»

«Неге олай ойлайсың?»

Осылайша бала сөз тіркестерін құруды және өз ойын білдіруді үйренеді.

Сөйлеудің дамуына не кедергі

Тұрақты фондық теледидар - бала шуды естиді, бірақ байланысқа қосылмайды.

Гаджеттер-тірі контактіні ауыстырады, кері байланыс бермейді.

Диалогтың болмауы-ересектер тек "іс бойынша"сөйлескенде.

Айқай мен асығыс-бала жабылып, сөйлеуді тоқтатады.

Ересектердің дұрыс емес сөйлеуі - кедейленген, қателіктермен, эмоцияларсыз.

Бала сөйлеуі үшін қалай сөйлеуге болады

1.Анық, сабырлы, күлімсіреп сөйлеңіз.

2.Қарапайым қысқа сөз тіркестерін қолданыңыз, әсіресе кішкентайлармен.

3.Баланың сөздерін күрт түзетпестен дұрыс қайталаңыз.

Мысалы:

-Бала: "Тиба!»

-Ересек: "Иә, бұл балық. Үлкен балық!»

4. Баланың сөз тіркесін кеңейтіңіз:

- Ол: "Машина", - деді.

- Сіз: "иә, қызыл көлік тез жүреді".

5. Өз әрекеттеріңізге түсініктеме беріңіз:

- "Мен нанды кесіп жатырмын. Ал сіз табаққа қызмет етесіз бе?»

6. Сөздер түсініксіз болып көрінсе де, сөйлеуге тырысқаныңыз үшін мақтауды ұмытпаңыз.

Сөйлеу отбасында туады

Бірлескен жұмыстар кезінде сөйлесіңіз - тазалау, тамақ дайындау, серуендеу.

Көп сөйлеуден қорықпаңыз - бала сөздерді губка сияқты сіңіреді.

Үйде жылы, мейірімді және эмоционалды болсын.

Есіңізде болсын: тірі қарым-қатынасыз сөйлеуді дамыту мүмкін емес.

Ешбір әрекет пен ойыншық ана мен әкенің сүйіспеншілікке толы дауысын алмастыра алмайды. Баланың сөйлеуі үшін-күту емес, онымен сөйлесу керек.

Күн сайын, сүйіспеншілікпен, қызығушылықпен, қуанышпен.

Пшеницина Ольга Валерьевна логопед-мұғалім